

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Skalice nad Svitavou, okres Blansko

Školní 101, 679 01 Skalice nad Svitavou

Identifikátor školy: 600 106 047

Termín konání orientační inspekce: 21. - 22. únor 2002

Čj.	122 149/02-5099
Signatura	o11bv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Skalice nad Svitavou, okres Blansko je neúplná škola s pěti ročníky prvního stupně základní školy, jejímž zřizovatelem je obec Skalice nad Svitavou. Škola je od 1. ledna 2001 příspěvkovou organizací, sdružuje vlastní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Ve školním roce 2001/2002 probíhá výuka pro 41 žáků ze Skalice nad Svitavou (37), Boskovic (2), Jabloňan (1) a Obory (1) ve třech třídách. V první třídě je samostatně vyučováno devět žáků prvního ročníku. Ve druhé třídě se společně učí jedenáct žáků druhého a osm žáků čtvrtého ročníku, třetí třídu navštěvuje šest žáků třetího a sedm žáků pátého ročníku. Výuka je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16 847/96-2.

Předmětem orientační inspekce bylo sledování průběhu a kvality výuky a hodnocení podmínek vzdělávání na základní škole.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a kvality vzdělávání vychází zejména z hospitační činnosti, která byla realizována v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, prvouka a přírodověda, ze studia povinné a vnitřní dokumentace a vyhodnocení předložených podkladových materiálů. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, způsobu organizace, hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace.

Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Obsahová náplň hospitovaných hodin byla v souladu s obsahem učiva daným učebními osnovami. Členění učiva do jednotlivých ročníků a jeho konkrétní rozplánování v předložených tematických plánech vytváří předpoklady pro kontinuitu výuky sledovaných předmětů. Úroveň a funkčnost zpracovaných tematických plánů je rozdílná, v ojedinělých případech nejsou brány v úvahu některé změny a doplňky realizovaného vzdělávacího programu. Z hospitované výuky lze usuzovat, že bezprostřední příprava učitelek na výuku byla promyšlená a odpovědná, což se také projevilo v dobře zvládnuté organizaci sledovaných vyučovacích hodin. Učitelky si kladly reálné vzdělávací cíle, jež vycházely z tématu probíraného učiva a které směřovaly k rozvoji vědomostí a dovedností žáků. V průběhu výuky byly plněny. O žácích se specifickými poruchami učení jsou vyučující informovány prostřednictvím zpráv pedagogicko-psychologické poradny, jejíž doporučení se snaží respektovat. Individuální plán pro integrovaného žáka s tělesným postižením je zpracován na příkladné úrovni.

Výchovně vzdělávací činnost v základní škole zajišťují čtyři učitelky včetně ředitelky školy s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Jedna učitelka, důchodového věku, pracuje externě na částečný pracovní úvazek (výuka anglického jazyka tři hodiny týdně v 5. ročníku). Pozitivním přínosem je skutečnost, že tři učitelky mají vystudovanou speciální pedagogiku, což jsou velmi dobré předpoklady pro práci s žáky se speciálními potřebami.

Pro výuku má škola k dispozici potřebné učebny, které prostorově vyhovují počtu žáků ve třídách. První třída je účelově vybavena tak, aby ji mohla v odpoledních hodinách využívat ke své činnosti také školní družina. Vstupní prostorná chodba je rovněž funkčně zařízena pro relaxaci dětí během přestávek a částečně i pro výuku tělesné výchovy. Vyučování probíhá v prostorných, světlých, čistých a pečlivě udržovaných třídách. Jejich příjemné, podnětné a estetické prostředí odpovídá psychohygienickým zásadám a vytváří velmi dobré podmínky pro

výuku žáků mladšího školního věku. Dlouhodobou názornost ve vyučování zprostředkovávají různé druhy učebních pomůcek rozmístěných ve třídách, které jsou v závislosti na finančních možnostech školy průběžně doplňovány a modernizovány. Pro zajištění aktuální názornosti v souvislosti s probíraným učivem si učitelky zhotovují jednoduché pomůcky také samy. Při osvojování vědomostí a dovedností využívali žáci kromě učebnic, pracovních sešitů a nakopírovaných pracovních listů také pomůcky umožňující jim předmětnou činnost a konkrétní operace (soubory dřevěných tyčinek, kartičky s příklady). Vybavení školními pomůckami a základní didaktickou technikou včetně počítačů je celkově na velmi dobré úrovni. Účelné využití didaktické techniky (magnetofonu) bylo pozorováno v hodině německého jazyka.

Pro dodržování psychohygienických zásad se škola snaží vytvářet odpovídající podmínky (pitný režim, koberce ve třídách, zajištění svačin pro žáky ve školní jídelně, využívání relaxačních míčů). Psychohygienické podmínky v hospitovaných hodinách byly většinou v důsledku pestré skladby činností žáků velmi příznivé. Na cílené začleňování relaxačních prvků přímo ve výuce bylo učitelkami dbáno s rozdílnou důsledností. K relaxaci během přestávek využívali žáci prostornou chodbu včetně jejího zařízení. Členění vyučovacích hodin a pracovní tempo bylo adekvátní složení žáků ve třídě.

Organizace výuky ve třídách, ve kterých jsou spojeny k výuce dva ročníky, odpovídala specifikům tohoto typu školy, pro něž bývají charakteristické střídající se činnosti při práci s jednotlivými skupinami, jež jsou tvořeny žáky stejného ročníku. Nízký počet žáků v prvním ročníku umožňoval učitelce individuální přístup ke každému žákovi. Struktura sledovaných hodin byla volena s ohledem na věk a schopnosti žáků. Organizační pokyny byly pro žáky jasné a srozumitelné. Z jednání a chování žáků lze usuzovat, že jsou na způsob organizace a zavedený vyučovací styl zvyklí a nečiní jim takové problémy, jež by nebyli schopni sami nebo s pomocí učitelky zvládnout. Problémovým žákům byla věnována individuální pomoc. Výběr metod a forem práce se u jednotlivých vyučujících lišil v závislosti na organizaci vyučovací hodiny. Ve většině hospitovaných hodin se střídala společná práce žáků pod vedením učitelky se zadáním úkolů pro samostatnou činnost. V obou případech šlo spíše o frontální způsob výuky. V průběhu sledovaných hodin věnovaly učitelky pozornost procvičování a upevňování probíraného učiva, kladly důraz na správnou aplikaci získaných poznatků. Nové poznatky logicky vyvozovaly společně se žáky ve vzájemných souvislostech a v návaznosti na předchozí učivo. Při vyvozování nového učiva v prvouce a přírodovědě využila učitelka aktuální názornosti prezentací obrazového materiálu a prostřednictvím demonstračního pokusu. Při procvičování aplikačních úloh získávaly učitelky zpětnou vazbu o pochopení a míře osvojení učební látky. Žáci byli vedeni k logickému myšlení a k uplatňování získaných poznatků v praxi. Diferencovaná práce se žáky se speciálními potřebami nebyla v hospitovaných hodinách pozorována.

Úvodní motivace byla většinou nahrazena sdělením vzdělávacího cíle a náplně vyučovací hodiny. V rámci vhodně volené průběžné motivace využívaly učitelky motivačních rozhovorů, příkladů z praxe, mezipředmětových vztahů i praktických zkušeností žáků. Při zadávaných úkolech byla respektována zásada přiměřenosti. Kontrolu zadané samostatné práce prováděli žáci většinou společně s vyučující. U nejmladších žáků bylo v průběhu vyučovací hodiny uplatňováno motivační hodnocení. V menší míře bylo realizováno průběžné vyhodnocování výsledků práce žáků. Vzájemného hodnocení práce žáků bylo využito v jednom případě v závěru vyučovací hodiny, v ostatních případech zůstávalo hodnocení výkonu žáků, jejich práce a aktivity v závěru hodin z časových důvodů opomenuto.

Svým citlivým a přátelským přístupem k dětem dokázaly učitelky vytvořit ve třídách klidnou nestresující pracovní atmosféru. Dohodnutá pravidla jednání a chování žáci akceptovali a respektovali. V hospitovaných hodinách převažovala vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky. K vzájemné komunikaci mezi sebou měli žáci příležitost v hodině německého jazyka,

vzájemná komunikace probíhala střídavě německy a česky. Prostor pro vyjádření svého názoru využívali žáci nejvíce v prvouce a přírodovědě. Kultura mluveného projevu a správná výslovnost zvláště u nejmladších žáků není ze strany učitelek opomíjena. Pro děti s vadami řeči je zaveden nepovinný předmět „Individuální logopedická péče“. Verbální komunikace vyučujících i jejich neverbální projev byl na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky vychází z realizovaného vzdělávacího programu, vykazuje velmi dobrou úroveň. Personální podmínky vzhledem k požadované odbornosti učitelů jsou vynikající, podmínky materiální a psychohygienické velmi dobré. Celkově mají podmínky, ve kterých výuka probíhá, velmi dobrou úroveň. V organizaci výuky, užitých metodách a formách práce převažovala rovněž velmi dobrá úroveň. Motivace žáků byla ve většině případech účinná. Hodnocení výkonu žáků bylo ze strany vyučujících objektivní, žáci však dosud nemají potřebné dovednosti v oblasti vzájemného hodnocení a sebehodnocení, jelikož k jejich získávání nejsou dostatečně cíleně vedeni. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a učitelkami je velmi dobrá, k vzájemné komunikaci a spolupráci mezi sebou byl žákům poskytován potřebný prostor v menší míře.

Celkově je průběh a kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Hodnocení z hlediska úrovně výsledků ve vzdělávání se opírá o pozorování výchovně vzdělávacího procesu v rámci hospitační činnosti. Žáci prokazovali celkově velmi dobré vědomosti a základní znalosti mají upevněny. Jsou vedeni především k dovednostem uplatňovat získané znalosti při praktickém řešení zadávaných úkolů, menší pozornost je věnována rozvíjení kompetencí sociálních a komunikativních.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepci rozvoje školy, kterou zpracovala ředitelka v letošním školním roce, nevychází z analýzy podmínek a prostředí školy v době jejího zpracování, chybí zde uvedení klíčových oblastí jejího rozvoje včetně stanovení priorit a výhledu do konce plánovaného období. Celoroční plán práce je stručně zpracován v obecné rovině v oblasti výchovně vzdělávací činnosti základní školy, není zde zahrnuta oblast materiálně technická a ekonomická. Roční plán práce svým obsahem a formou zpracování na předloženou koncepci přímo nenavazuje. Jeho součástí není vymezení základních cílů a úkolů v jednotlivých klíčových oblastech činnosti školy. Oba materiály, zpracovaná koncepce a celoroční plán práce, postrádají vzájemnou návaznost a propojenost. Součástí školy, mateřská škola a školní družina, se řídí samostatně zpracovaným ročním plánem. Jako stěžejní se jeví krátkodobé plánování prostřednictvím měsíčních plánů, jejichž obsahem je rozpis akcí a úkolů na jednotlivé měsíce převážně v oblasti výchovně vzdělávací a organizační s termíny a odpovědností za jejich splnění. Měsíční plány jsou aktuálně doplňovány a upřesňovány. Výuka je plánována a organizována v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Obsah učebních osnov je rozpracován do časově tematických plánů učiva pro jednotlivé předměty a ročníky. Jsou zde zařazeny také nepovinné předměty individuální logopedická péče, pohybové hry a náboženství.

Pro realizaci vzdělávacího programu školy a jejího provozu jsou po stránce organizační

vytvořeny dobré podmínky. Kompetence, odpovědnost a povinnosti mají jednotliví zaměstnanci jasně stanoveny v organizačním řádu a ve svých pracovních náplních. Organizace provozu školy je dána vnitřním řádem, se kterým byli žáci i rodiče prokazatelně seznámeni. Vnitřní řád není obsahově strukturován do jednotlivých oblastí podle příslušné vyhlášky, ale potřebná ustanovení jsou v něm obsažena. Formulace některých ustanovení nejsou voleny zcela vhodně. Práva žáků v něm zakotvena nejsou. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, který je sestaven s ohledem na plynulý chod školy tak, aby organizace vyučování odpovídala obecně závazným předpisům. Poradním orgánem je pro ředitelku pedagogická rada, která projednává především problematiku vzdělávání a výchovy žáků. Zápisy z pedagogických rad jsou přehledně vedeny, nejsou v nich však formulovány uložené úkoly a závěry z jednání. Pracovní problematika je řešena na provozních poradách, naléhavé organizační a pracovní záležitosti řeší ředitelka operativně. Podněty a připomínky pracovníků akceptuje. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Zpracovaná výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 podává o škole dostatek informací a může částečně sloužit jako zdroj jejího sebehodnocení. Potřebné informace jsou rodičům předávány na třídních schůzkách nebo individuálně po telefonické dohodě. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním kulturních akcí pro rodiče i veřejnost.

Ředitelka se snaží o demokratický způsob vedení zaměstnanců. Svým způsobem řízení usiluje o vytvoření podmínek pro uplatňování individuálních schopností, tvořivosti a iniciativy všech pracovníků. Upřednostňuje oboustrannou komunikaci, otevřené jednání a okamžité řešení problémů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází především z potřeb školy a odbornosti učitelek, ředitelka podporuje a umožňuje jako jeden z možných prostředků zvýšení kvality pedagogické práce. Odbornosti i schopností pracovníků je využíváno také v rámci mimotřídní a mimoškolní činnosti. Pro hmotnou stimulaci zaměstnanců formou nadtarifních složek mzdy slouží zpracovaná kritéria pro hodnocení, se kterými jsou všichni pracovníci prokazatelně seznámeni a která umožňují diferencované odměňování. Začínající učitelce je ze strany ostatních vyučujících poskytována potřebná pomoc. Hodnocení práce zaměstnanců probíhá na závěrečné provozní poradě na konci školního roku.

Vnitřní kontrolní systém pokrývá všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a provozu školy. Kontrolní činnost jednotlivých úseků vykonává ředitelka s odlišnou četností. Kontrola výchovně vzdělávací činnosti je prováděna pravidelně podle zpracovaného plánu hospitační činnosti. Její výsledky jsou zaznamenávány prostřednictvím hospitačních záznamů. Závěry z hospitací jsou s učitelkami projednávány. Výsledky provedených provozních kontrol jsou s pracovníky operativně projednávány, písemné zápisy však pořizovány nejsou. Kontrolu hospodaření provádí ředitelka pravidelně každý týden. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacích výsledků žáků poskytuje prováděná analýza pravidelně zadávaných písemných prací z hlavních předmětů, které vypracovávají třídní učitelky pro jednotlivé ročníky. Zjištěné nedostatky jsou následně napravovány a jejich odstranění kontrolováno. Jistým kritériem dobré úrovně vzdělávací činnosti školy je také bezproblémový přechod žáků na spádovou školu.

System plánování netvoří ucelený a vzájemně provázený celek vzhledem ke všem součástem školy. Plánování je dáno především krátkodobým operativním plánováním. Vzhledem k velikosti a podmínkám školy je hodnocena úroveň plánování jako průměrná. Výchovně vzdělávací činnost školy a celkový její provoz je organizačně velmi dobře zajištěn. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a informačních systémů je velmi dobrá. Vedení a motivování pracovníků má z hlediska jeho rozsahu a efektivity rovněž velmi dobrou úroveň. Vnitřní kontrolní systém vychází z podmínek školy a je vytvořen vůči celé její organizační struktuře, celkově je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Kvalita podmínek vzdělávání vzhledem k velikosti a typu školy vykazuje souhrnně velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, j, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zahajovací výkaz o ZŠ V 3-01
- Koncepční záměry školy
- Plán práce na školní rok 2001/2002
- Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola
- Časově tematické plány hospitovaných předmětů
- Měsíční plán práce (září- leden 2001)
- Organizační řád
- Organizační směrnice „Zásady pro realizaci práva občanů na svobodný přístup k informacím“
- Rozhodnutí o odkladu školní docházky
- Pokyny ředitelky školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o hospodaření v roce 2001
- Plán hospitační činnosti
- Hospitační záznamy ředitelky školy
- Kriteria pro přiznání nenárokových složek platu
- Vnitřní platový předpis
- Vzorek žákovských knížek a písemností žáků

ZÁVĚR

- *Vzdělávací program byl ve výuce realizován nejen formálně správně, ale v převážné většině případů i efektivně. Ve sledovaných hodinách celkově převažovala velmi dobrá úroveň vzdělávání.*
- *Velmi dobré materiální a psychohygienické podmínky vzdělávání, pedagogická a odborná způsobilost vyučujících umožňují plnit výchovně vzdělávací činnost školy.*
- *I přes zjištěné rezervy v oblasti plánování vytváří koordinované řízení jednotlivých úseků školy, velmi dobrá práce v oblasti vedení a motivování pracovníků a účinnost kontrolních mechanismů dobré předpoklady pro dobré řízení školy.*
- *Celkově velmi dobrá úroveň výchovně vzdělávací práce i podmínek pro vzdělávání vytváří dobrý předpoklad úspěšné činnosti školy i v dalších letech.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v. r.

V Brně dne 28. února 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. 3. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Eliška Čmelová

E. Čmelová, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
---------------------	---

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	18. 3. 2002	122 220/02

Zřizovatel	18. 3. 2002	122 221/02
Rada školy	----	----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány